

Kõige tõhusamad õpistrateegiad

Liivia Talvik-Jagomägi

Tere!

- Noored Kooli
ennastjuhtiva
õppija toetamise
õpiringide
läbiviija
- Noored Kooli
mentor
- Õpetaja Kehra
Gümnaasiumis

Plaan

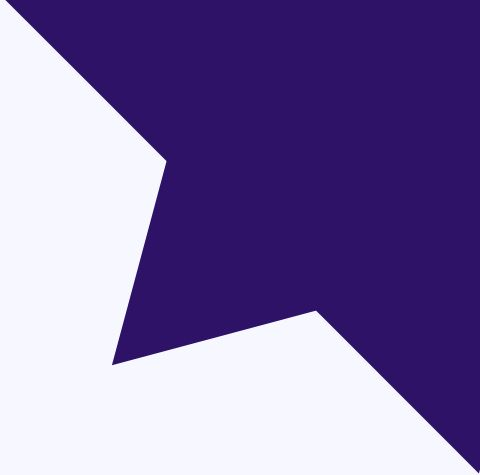
- Tutvustus
- Häälestus
- Enesejuhitud õppimine
- Õpistrateegiad - tõhus vs ebatõhus
- Tööriistakast
- Kaudne vs otsene
- Miks on kasulik
- Kuidas otseselt juhendada
- Näitelaused
- Metakognitsioon
- Mida teed?
- Kokkuvõte

Seisa kui..

- Oled kahe päeva jooksul midagi uut õppinud
- Sind huvitavad tõhusad õpistrateegiad
- Oled kuulnud enesejuhitud õppimisest
- Oled loonud uusi põnevaid tutvusi
- Tead, mis on õpistrateegiate otsene juhendamine
- Olen nautinud siin olemist
- Oled põnevil järgnevals 90 minutiks

Häälestus

1. Milliseid õpistrateegiaid sa tead?
Millised neist on tõhusad, millised ebatõhusad?
2. Kas ja kuidas rääkisid õpistrateegiast sinu õpetajad?
3. Kuidas mõjutab õpistrateegiate tundmine sinu õpilaste õppimist? Too mõni konkreetne näide.

Mis on enesejuhitud õppimine?

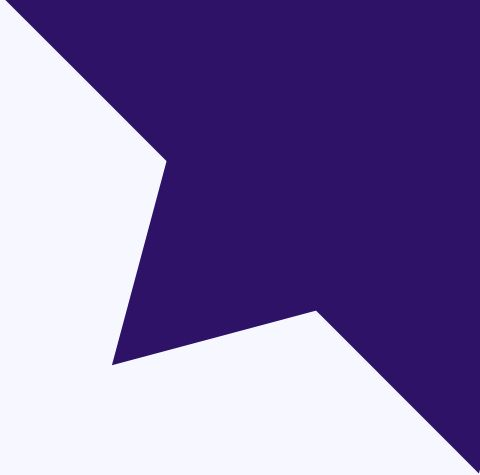
Enesejuhitud õppimine on protsess, mille käigus õppija eesmärgistab, planeerib, jälgib, reguleerib ja reflekteerib enda õppimist.

(Pintrich, 2000)

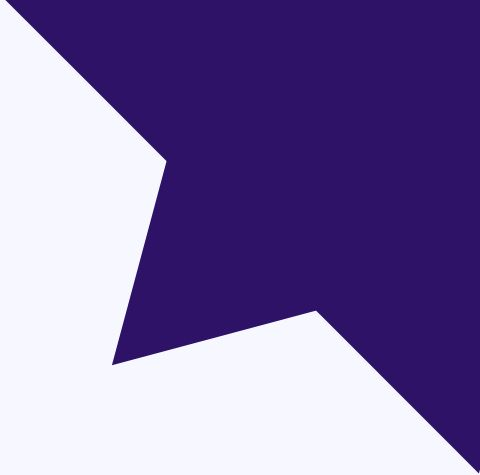
Enesejuhitud õppimine

Mõtle viimasele korrale kui midagi uut õppisid.

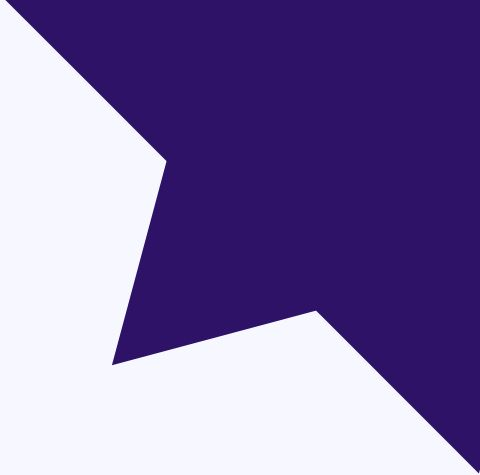
Kuidas sa seda tegid? Milliseid võtteid sa õppimisel kasutasid? Miks just neid?

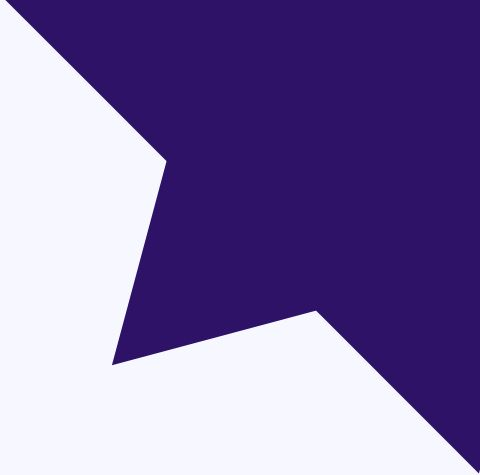
Nimeta õpistrateegiaid

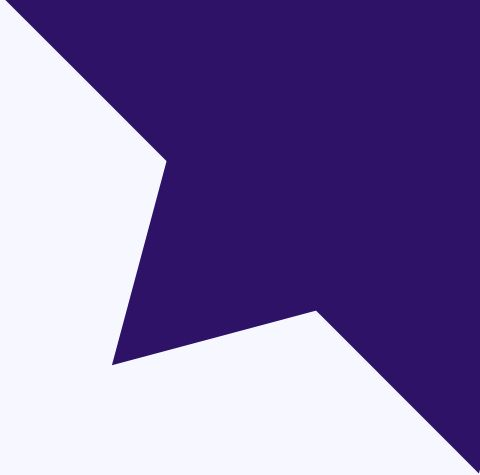
Tõhus või ebatõhus?

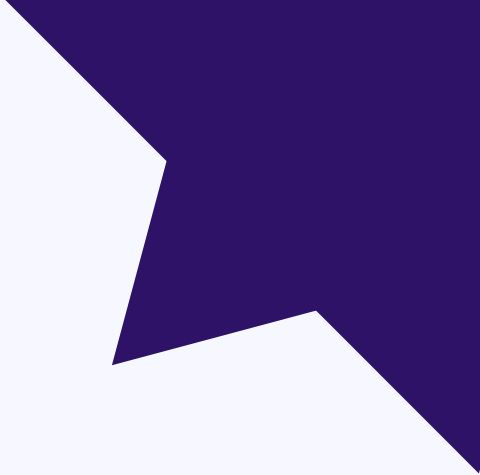
Seoste loomine

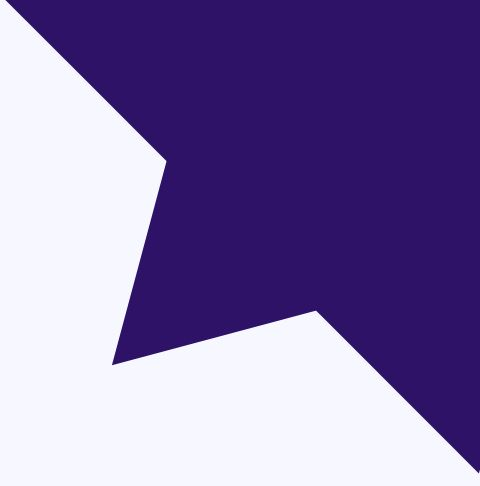
Teksti allajoonimine

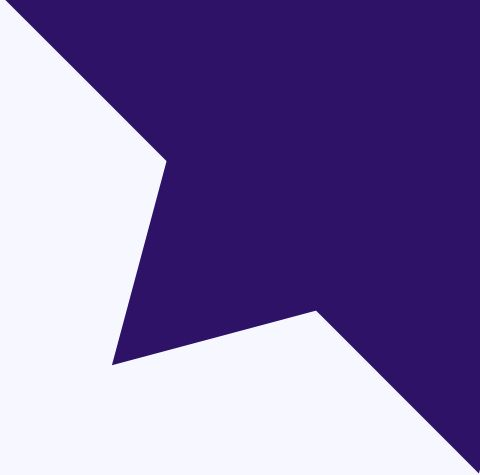
Teksti korduv lugemine

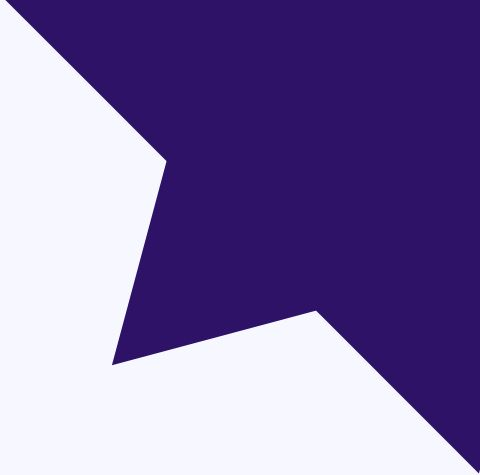
Skeemi koostamine

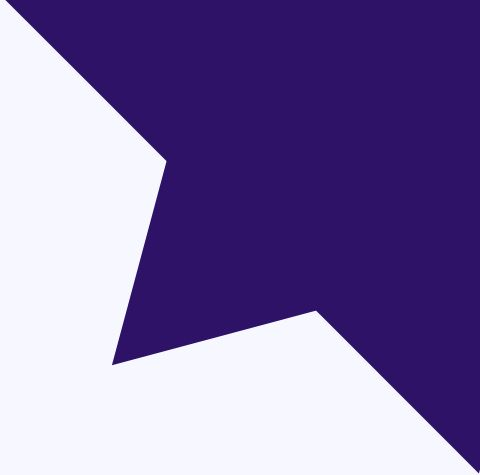
Teistele või iseendale selgitamine

Pähe tuupimine

Kujutlemine

Õpistrateegiad

Õpistrateegiad on teadvustatud
tegevused, mida inimesed kasutavad,
et paremini õppida ja õpitavat mõista.

Tõhus või ebatõhus?

oskus = õppimise ja harjutamise teel omandatud meisterlikkus (automatiseerunud tegevus)

strateegia = läbimõeldud kavakindel tegutsemine (teadlik käitumise/tegutsemise juhtimine)

Õpistrateegiad jagunevad **tõhusateks ja ebatõhusateks**.

Kuidas toimub tõhus õppimine?

Õppimine toimub siis, kui püüame aktiivselt materjalist aru saada, seda mõista.

Niisiis peaksime püüdma seostada uut infot oma varasemate teadmistega. Tähenduslik õppimine on loov tegevus. (Fiorella & Mayer 2015: 3-5)

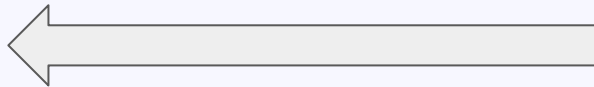
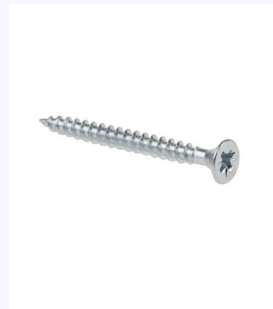
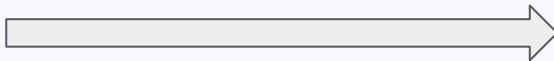
Seisa: sinu top 3 õpistrateegiat

- Skeemi tegemine
- Illustratsiooni tegemine
- Kokkuvõtte tegemine
- Teistele õpetamine
- Kujutlemine
- Meenutamine
- Hajutamine
- Konkreetsete näidete toomine
- Läbimängimine
- Seoste loomine

Kui õpetad noort tööriistakasti kasutama ehitusel, siis
kuidas sa seda teeksid?

Tööriistakast

Õpistrateegia oleneb õpitavast
teemast

**Kaudne õpistrateegiate
juhendamine**

**Otsene õpistrateegiate
juhendamine**

Kaudne õpistrateegiate juhendamine

leiab aset, kui õpetaja suunab õpilasi strateegiat kasutama, ilma et ta selgitaks selle kasulikkust, olulisust või isegi seda, et tegu on õpistrateegiaga.

Otsene õpistrateegiate juhendamine

tähendab, et õpetaja arutleb õpilastega, millal, miks ja kuidas on vajalik ja kasulik antud strateegiat kasutada. Õpetaja toetab õpilasi strateegia harjutamisel ja kasutamisel.

Miks on õpistrateegiate **otsene**
juhendamine kasulik?

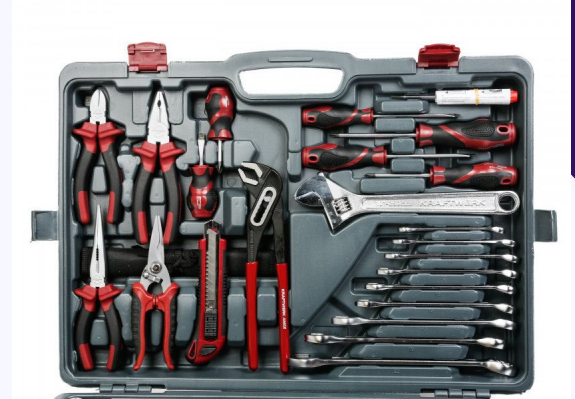
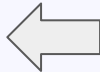
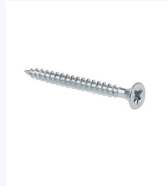
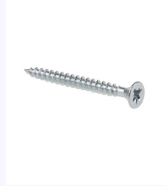
Miks on otsene juhendamine kasulik?

Siis on suurem tõenäosus, et õpilane:

- saab strateegia kasutamisega hakkama,
- kasutab seda strateegiat ka tulevikus,
- kasutab seda strateegiat mõnes teises olukorras,
- kasutab seda iseseisvalt õppides,
- õpib valima eesmärgile ja olukorrale sobivaima strateegia.

Allikas: Dignath & Veenman (2020). The Role of Direct Strategy Instruction and Indirect Activation of Self-Regulated Learning—Evidence from Classroom Observation Studies

Õpistrateegiad kui tööriistad

Metakognitsioon

Metakognitsioon tähendab oma tunnetuse (sh tajude, tähelepanu, mõtlemise, mälu) teadvustamist ja suunamist.

Allikas: Muijs & Bokhove, 2020.

Lihtsustatult

Metakognitsioon tähendab mõtlemisest mõtlemist.

Metakognitsioon: teadmised ja oskused

- Metakognitiivne **teadmine** on see, mida õppija teab (oma) õppimise ja erinevate õpistrateegiate kohta.
- Metakognitiivsed **oskused** tähendavad, et õppija suudab päriselt oma õppimist nende teadmiste põhjal reguleerida.

Metakognitiivsed teadmised ja oskused

Metakognitiivne teadmine võib osutada valeks: näiteks võime me alahinnata aega, mis kulub millegi meeldejätmiseks või arvame, et mingi õpistrateegia on tõhus kuigi see pole seda.

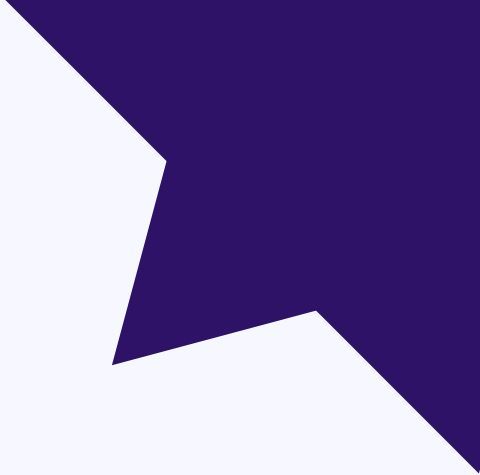
Niisiis võib metakognitiivne eneseanalüüs olla tõhus ja abistav, aga ka vastupidi. Seepärast on tarvis lastele õpioskusi õpetada: me saame arendada nii teadmisi kui oskusi.

Milliste õpilaste metakognitsiooni toetada? Miks?

Kõigi. :)

- Juba lasteaiaaeglastel lastel on teatud metakognitiivsed teadmised.
- Kõigil lastel ei arene metakognitsioon automaatselt (nt vähem toetava koduse keskkonna tõttu).
- Metakognitsiooni areng on juhendades kiirem kui spontaanse arengu puhul.
- Metakognitsiooni treenimine aitab õpiraskustes õpilasi.

Allikas: Losinski jt 2014 (Muijs, Daniel; Bokhove, Christian. 2020. Metacognition and Self-Regulation: Evidence Review. London: Education Endowment Foundation.)

Kuidas otsestelt juhendada?

Neli võimalust otseseks juhendamiseks

1. Otsene **demonstreerimine** - õpetaja näitab õpilastele, kuidas strateegiat rakendada ning põhjendab, miks see on kasulik.

2. Otsene selgitamine - õpetaja räägib, miks ja kuidas strateegiat kasutada, aga ei näita seda ette.

3. Otsene **kasutamisele suunamine** - õpetaja ütleb õpilastele, et nad kasutaksid konkreetset strateegiat ning selgitab, mis see on kasulik.

4. Otsene **küsimine** - õpetaja küsib õpilastelt, millal, kuidas ja miks on nad mingit strateegiat kasutanud.

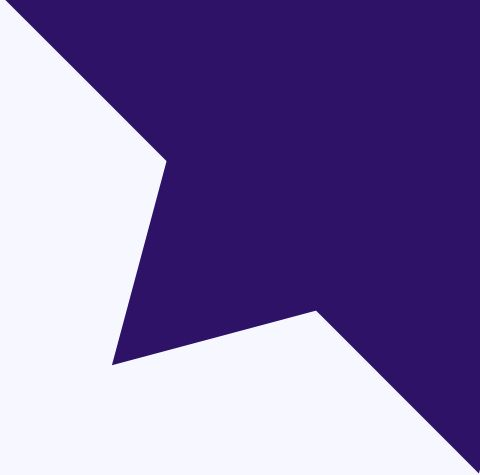
Õpetaja arutleb õpilastega, millal, miks ja kuidas on vajalik ja kasulik motivatsioonistrateegiat kasutada.

Näitelaused

Kas tegemist on:

- Kaudse juhendamisega
- Otsese juhendamise **millal** variandiga
- Otsese juhendamise **kuidas** variandiga
- Otsese juhendamise **miks** variandiga

Palun põhjenda.

„Palun lugege õpikust lk 24-25 ja tehke sellest oma sõnadega kokkuvõte”

„Kui oled lõpetanud peatüki lugemise ja enne kui liigud edasi, kasuta sellist õpistrateegiat nagu meenutamine. Seda on hea teha kui oled lõpetanud lugemise, et kinnistada enda teadmised loetu kohta”

„Kui kasutad joonise tegemisel mõistekaarti, siis pane skeemi keskele peamine teema, seejärel joonista harud iga alateema jaoks ning lisa märksõnad ja nooled, mis näitavad seoseid. Sellist õpistrateegiat saad kasutada ka teistes ainetundides.”

„Kui sa kirjutad kokkuvõtte oma sõnadega, siis sunnid end mõtlema, mis on kõige olulisem ja see aitab aru saada, kas sa tõesti mõistad, mida lugesid. Sellist oma sõnadega kokkuvõtet saad sa rakendada igas ainetunnis, see on tõhus õpistrateegia.”

Muuda kaudne juhendamine otseseks

1. “Täna õpime fotosünteesi. Joonistage skeem, millel kujutate, kuidas taim kasutab süsinikdioksiidi ja vett ning muundab need valguse abil hapnikuks ja glükoosiks.”
2. “Lugege läbi etteantud tekst ja koostage selle põhjal pilt, mis aitab teid loo jutustamisel.”
3. “Lugege õpikust peatükk keskaegsetest rüütlitest ja kirjutage iga alapeatüki kohta ühelauseline kokkuvõte.”
4. “Tänases tunnis harjutame ruudu, ristküliku, kolmnurga ja ringi ümbermõõdu ja pindala arvutamist. Iga rühm saab ühe kujundi ja õpetab seda teistele rühmadele.”
5. “Meenutame eelmises tunnis õpitud palliviset. Selleks kujuta ette, et sul on käes pall, võtad sisse õige asendi, sead viske sihi ja viskad palli kaugemale.”

Kõige tõhusam õpistrateegia on
otseselt juhendatud õpistrateegia

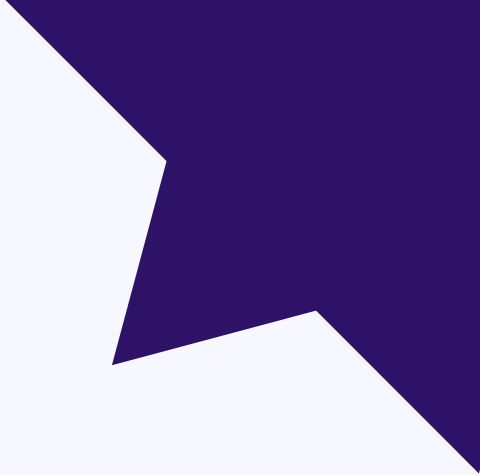
Mida teed sina, et sinu õpilased
oskaksid tööriistakasti kasutada?

Idee: õpistrateegiate üle arutlemine õpilastega

Strateegia	Kuidas kasutan?	Millal kasutan?	Miks kasutan?
teistele õpetamine	Selgitan teemat või protsessi oma sõnadega kellelegi teisele,	Esmalt õpin teemat teiste õpistrateegiate abil. Seejärel valin välja kõige olulisema ja harjutan selle arusaadavat selgitamist.	Et saaksin teemast ise sügavamini aru.

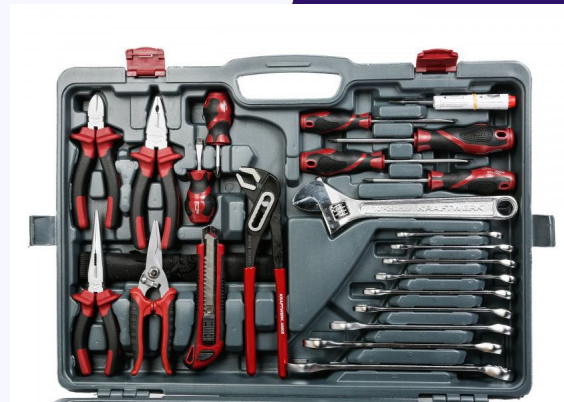
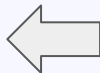
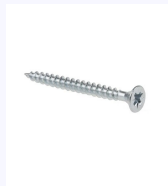
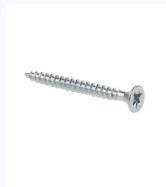
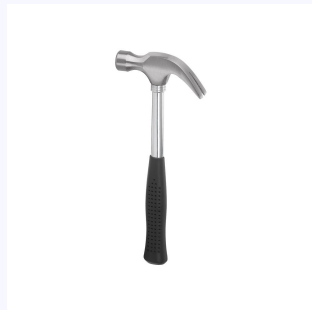

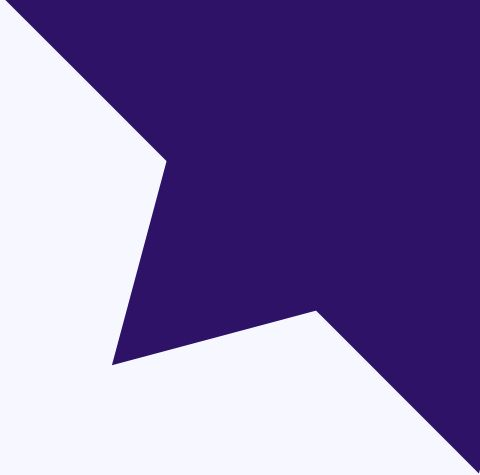
Milline on kõige tõhusam
õpistrateegia?

Mis mõttega siit lahkud?

Tööriistakast

Aitäh!